

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΟΥ: ΤΑΞΙΚΗ ΠΑΛΗ Ή ΤΑΞΙΚΟ ΜΙΣΟΣ;

Ένα διαχρονικό κείμενο του Ερρίκο Μαλατέστα από το 1921

«Το μίσος μπορεί να είναι μόνο θεμέλιο νέων κυβερνήσεων, αν κανείς κερδίσει, αλλά δεν μπορεί να είναι θεμέλιο της αναρχίας»

Εξέφρασα στο δικαστήριο του Μιλάνου κάποιες ιδέες σχετικά με την ταξική πάλη και το προλεταριάτο που προκάλεσαν κριτική και έκπληξη. Καλύτερα να επανέλθω σε αυτές τις ιδέες.

Διαμαρτυρήθηκα αγανακτισμένα ενάντια στην καταγγελία της υποκίνησης μίσους· εξήγησα ότι στην προπαγάνδα μου πάντοτε επιδίωκα να δείξω ότι οι κοινωνικές αδικίες δεν εξαρτώνται από τη μοχθηρία του ενός αφεντικού ή του άλλου, του ενός κυβερνήτη ή του άλλου, αλλά μάλλον από τα αφεντικά και τις κυβερνήσεις ως θεσμούς· ως εκ τούτου, το γιατρικό δεν βρίσκεται στην αλλαγή των επιμέρους κυβερνήσεων, αντ' αυτού είναι απαραίτητο να καταστρέψουμε την ίδια την αρχή από την οποία οι άνθρωποι κυριαρχούν πάνω στους ανθρώπους· εξήγησα επίσης ότι πάντοτε τόνιζα ότι οι προλετάριοι δεν είναι ατομικά καλύτεροι από τους αστούς, όπως φαίνεται από το γεγονός ότι ένας εργάτης συμπεριφέρεται σαν ένας κανονικός αστός, και μη χειρότερα, όταν βρίσκεται κατά τύχη σε θέση πλούτου και διοίκησης.

Τέτοιες δηλώσεις διαστρεβλώθηκαν, πλαστογραφήθηκαν, μπήκαν κάτω από λάθος οπτική γωνία από τον αστικό τύπο, και ο λόγος είναι σαφής. Το καθήκον του τύπου πληρωμένου να υπερασπίζεται τα συμφέροντα της αστυνομίας και των καρχαριών, είναι να κρύβει την πραγματική φύση του αναρχισμού από το κοινό, και ψάχνει να αποδώσει το παραμύθι με αναρχικούς γεμάτους μίσος και καταστροφική διάθεση· ο τύπος το κάνει αυτό από καθήκον, αλλά πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι συχνά το κάνει αυτό καλή τη πίστη, από καθαρή και απλή άγνοια. Εφόσον η δημοσιογραφία, που κάποτε ήταν ένα λειτουργήμα, παρήκμασε σε απλή δουλειά και μπίζνα, οι δημοσιογράφοι έχουν χάσει όχι μόνο την ηθική τους αίσθηση, αλλά και την πνευματική εντιμότητα τού να αποφεύγουν να μιλάνε για πράγματα που δεν γνωρίζουν.

Ας ξεχάσουμε τους δημοσιογράφους της κακιάς ώρας, τότε, και ας μιλήσουμε για όσους διαφέρουν από εμάς στις ιδέες, και συχνά μονάχα στον τρόπο με τον οποίο εκφράζουν τις ιδέες, αλλά εξακολουθούν να παραμένουν φίλοι μας, επειδή στοχεύουν ειλικρινά στον ίδιο στόχο που στοχεύουμε και εμείς.

Η έκπληξη είναι τελείως αδιάφορη σε αυτούς τους ανθρώπους, τόσο ώστε θα έτεινα να πιστεύω ότι είναι προπονητή. Δεν μπορούν να αγνοήσουν ότι έλεγα και έγγραφα αυτά τα πράγματα εδώ και πενήντα χρόνια, και ότι τα ίδια πράγματα έχουν ειπωθεί από εκατοντάδες χιλιάδες αναρχικούς, παράλληλα μεμένα και πριν από μένα.

Ας μιλήσω καλύτερα για τη διαφωνία.

Υπάρχουν οι «προοδευτικοί εργάτες», που θεωρούν έχοντας ροζιασμένα χέρια σαν να είναι θεϊκά διαποτισμένοι με όλα τα θετικά χαρακτηριστικά και όλες τις αρετές· διαμαρτύρονται αν τολμήσετε να μιλήσετε για το λαό και την ανθρωπότητα, αποτυγχάνοντας να ορκιστείτε στο ιερό όνομα του προλεταριάτου.

Τώρα, είναι αλήθεια ότι η ιστορία έχει κάνει το προλεταριάτο το κύριο όργανο της επόμενης κοινωνικής αλλαγής, και ότι εκείνοι που αγωνίζονται για την εγκαθίδρυση μιας κοινωνίας όπου όλα τα ανθρώπινα όντα να είναι ελεύθερα και προικισμένα με όλα τα μέσα για να εξασκούν την ελευθερία τους, πρέπει να βασίζονται κυρίως στο προλεταριάτο.

Καθώς σήμερα η συσσώρευση των φυσικών πόρων και του κεφαλαίου που δημιουργήθηκε από τη δουλειά των προηγούμενων και σημερινών γενεών είναι η κύρια αιτία της υποταγής των μαζών και όλων των κοινωνικών αδικιών, είναι φυσικό για εκείνους που δεν έχουν τίποτα, και ως εκ τούτου είναι πιο άμεσα και καθαρά ενδιαφερόμενοι να μοιραστούν τα μέσα παραγωγής, να είναι οι κύριοι

παράγοντες της απαραίτητης απαλλοτρίωσης. Αυτός είναι ο λόγος που απευθύνουμε την προπαγάνδα μας ειδικότερα στους προλετάρους, των οποίων οι συνθήκες ζωής, από την άλλη πλευρά, καθιστούν συχνά αδύνατο για αυτούς να εγερθούν και να συλλάβουν ένα ανώτερο ιδανικό. Ωστόσο, αυτό δεν αποτελεί λόγο για τη μετατροπή του φτωχού σε φετιχό μόνο και μόνο επειδή είναι φτωχός· ούτε αυτό είναι λόγος για την ενθάρρυνσή του να πιστεύει ότι είναι εγγενώς ανώτερος, και ότι μια κατάσταση σίγουρα δεν προέρχεται από τα θετικά του χαρακτηριστικά ή η βούλησή του δεν του δίνει το δικαίωμα να βλάψει τους άλλους όπως οι άλλοι έβλαψαν εκείνον. Η τυραννία των ροζιασμένων χεριών (που στην πράξη εξακολουθεί να είναι η τυραννία των λίγων που δεν έχουν πλέον ροζιασμένα χέρια, ακόμη και αν είχαν κάποτε), δεν θα ήταν λιγότερο σκληρή και κακή, και δεν θα έφερνε λιγότερα διαρκή δεινά από την τυραννία των λευκών κολάρων. Ίσως θα ήταν λιγότερο ανοιχτόμυαλη και περισσότερο βάνουση: αυτό είναι όλο.

Η φτώχεια δεν θα ήταν το φρικτό πράγμα που είναι, αν δεν παρήγαγε ηθική κτηνωδία καθώς και υλικές βλάβες και φυσική φθορά, όταν παρατείνεται από γενιά σε γενιά. Οι φτωχοί έχουν διαφορετικά ελαττώματα από εκείνα που παράγονται στις προνομιούχες τάξεις από τον πλούτο και την εξουσία, αλλά όχι καλύτερα.

Αν η αστική τάξη παράγει τους ομοίους του Τζιολίτι και Γκρατσιάνι και όλη τη μακρά διαδοχή των βασανιστών της ανθρωπότητας, από τους μεγάλους κατακτητές στα μανιώδη και αιμοροφήχτρες μικροαστικά αφεντικά, παράγει επίσης τους ομοίους του Καφιέρο, του Ρεκλύ και του Κροπότκιν, και πολλά από τα άτομα που σε οποιαδήποτε εποχή θυσίασαν τα προνόμια της τάξης τους χάριν ενός ιδανικού. Αν το προλεταριάτο έδωσε και δίνει τόσους πολλούς ήρωες και μάρτυρες για την υπόθεση της ανθρωπίνης λύτρωσης, δίνει επίσης τους λευκοφρουρούς, τους σφαγείς, τους προδότες των ίδιων τους των αδελφών, χωρίς τους οποίους η αστική τυραννία δεν θα μπορούσε να διαρκέσει ούτε μία μέρα.

Πώς μπορεί το μίσος να υψωθεί σε αρχή δικαιοσύνης, σε ένα φωτισμένο πνεύμα απαίτησης, όταν είναι σαφές ότι το κακό είναι παντού, και εξαρτάται από αιτίες που υπερβαίνουν την ατομική επιθυμία και ευθύνη;

Ας υπάρξει όση ταξική πάλη θέλει κανείς, αν με το ταξική πάλη εννοεί κανείς την πάλη των εκμεταλλευόμενων ενάντια στους εκμεταλλευτές για την κατάργηση της εκμετάλλευσης. Ότι ο αγώνας είναι ένας τρόπος ηθικής και υλικής εξύψωσης, και είναι η κύρια επαναστατική δύναμη στην οποία μπορεί να βασίζεται.

Ας μην υπάρχει μίσος, όμως, επειδή η αγάπη και η δικαιοσύνη δεν μπορούν να γεννηθούν από το μίσος. Το μίσος φέρνει εκδίκηση, επιθυμία να είσαι πάνω από τον εχθρό, ανάγκη να εδραιώσει κανείς την υπεροχή του. Το μίσος μπορεί να είναι μόνο θεμέλιο νέων κυβερνήσεων, αν κανείς κερδίσει, αλλά δεν μπορεί να είναι θεμέλιο της αναρχίας.

Δυστυχώς, είναι εύκολο να καταλάβουμε το μίσος τόσων φουκαράδων των οποίων το σώμα και τα αισθήματα είναι βασανισμένα και μισθωμένα από την κοινωνία: ωστόσο, μόλις η κόλαση στην οποία ζουν φωτίζεται από ένα ιδανικό, το μίσος εξαφανίζεται και μια διακαής επιθυμία πάλης για το καλό όλων παίρνει τα ινιά.

Για το λόγο αυτό εκείνοι που μισούν αληθινά δεν μπορούν να βρεθούν μεταξύ των συντρόφων μας, αν και υπάρχουν πολλοί ρήτορες του μίσους. Είναι σαν τον ποιητή, που είναι ένας καλός και ειρηνικός πατέρας, αλλά τραγουδά για μίσος, επειδή αυτό του δίνει τη δυνατότητα να συνθέτει καλούς στίχους... ή ίσως και κακούς. Μιλά για μίσος, αλλά το μίσος του είναι φτιαγμένο από αγάπη.

Για το λόγο αυτό τους αγαπώ, ακόμα και αν με καθυβρίζουν.

Μετάφραση: Αιχμή